

Naar aanleiding van de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 maart 2013 (TK 2012/13, 32 824, nr. 20) betreffende het integratiebeleid, waarin de Kamer is geïnformeerd over het voornemen van de minister een onderzoek te starten naar parallelle gemeenschappen in Nederland, hebben enkele fracties binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid de behoefte om de minister enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

Adjunct-griffier van de commissie,
Weeber

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de brief over het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de minister zich in het onderzoek in eerste instantie wil richten op Turkse stromingen en organisaties, waaronder de Suleymanci beweging, Milli Görüs en Diyanet. Dit onderzoek zal deels vergelijkbaar zijn met het onderzoek naar de Fethullah Gülenbeweging. Daarnaast wil de Minister in het onderzoek laten kijken naar de doelstellingen, activiteiten en financiering van de betrokken stromingen en organisaties. De leden van de VVD-fractie hebben hierover de volgende vraag.

1.

Is de minister wat betreft de doelstellingen, activiteiten en financiering van de betrokken stromingen en organisaties van plan de Fethullah Gülenbeweging ook mee te nemen in het onderzoek? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben naar aanleiding van de brief over het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland de volgende opmerkingen en vragen.

2.

De leden van de PvdA-fractie zien graag de Gülenbeweging toegevoegd aan de lijst van organisaties die worden onderzocht.

3.

Ook het aspect van buitenlandse inmenging met in Nederland gevestigde moskeeën (niet alleen Turkse) zouden volgens de leden van de PvdA-fractie bij het onderzoek moeten worden betrokken.

4.

Deze leden verzoeken de minister de Kamer vooraf te informeren over de precieze onderzoeksopzet.

5.

Worden in het onderzoek de «privé-internaatjes» bij mensen thuis in kaart gebracht? Is er zicht op de schaal waarop dit plaatsvindt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland. Naar aanleiding daarvan hebben de leden van de PVV-fractie de volgende vragen en opmerkingen.

6.

Het valt de leden van de PVV-fractie allereerst op dat het onderzoek van de minister naar parallele gemeenschappen slechts betrekking heeft op één gemeenschap, te weten de Turkse. Waarom spreekt de minister überhaupt over een onderzoek naar parallele gemeenschappen? Om welke redenen worden andere gemeenschappen en de daarbij horende stromingen en organisaties buiten beschouwing gelaten?

7.
Is de minister bereid om ook de Marokkaanse gemeenschap mee te nemen in zijn onderzoek, gelet op het feit dat Marokkanen sterk oververtegenwoordigd zijn in alle negatieve rijtjes? Zo nee, waarom niet?
8.
De minister noemt een aantal Turkse stromingen en organisaties waar onderzoek naar gedaan zal worden, waaronder de Suleymanci beweging, Milli Görüs en Diyanet. Zal de minister ook onderzoek laten uitvoeren naar andere Turkse stromingen en organisaties, waaronder de Gülenbeweging? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?
9.
Is de minister bekend met het artikel «Islamitische Gülen-beweging achter Yunus-rel» (<http://mobiel.nu.nl/algemeen/3393219/islamitische-gulen-beweging-achter-yunus-rel.html>)? Erkent de minister dat de islamitische Gülen-beweging een antiwesterse organisatie is die streeft naar de islamisering van de samenleving? Zo neen, waarom niet?
10.
In hoeverre deelt de minister de visie dat alle organisaties die direct of indirect verbonden zijn met de Gülen-beweging geen cent subsidie mogen ontvangen en permanent gemonitord dienen te worden?
11.
De minister stelt verder in zijn brief dat hij zal laten onderzoeken hoe de integratie van Turken door deze stromingen en organisaties wordt beïnvloed. Gaat de minister de Turkse gemeenschap an sich, los van deze stromingen en organisaties, meenemen in zijn onderzoek? Zo neen, waarom niet?
12.
De minister stelt dat in ieder geval aandacht zal worden besteed aan de wijze waarop gekeken wordt naar fundamentele waarden als seksege-lijkheid, zelfbeschikkingsrecht, individuele keuzevrijheid en gewetensvrijheid. Kan de minister ook de opvattingen over homoseksualiteit, joden en Nederland en het Westen hierin meenemen? Zo neen, waarom niet?
13.
Het is zeer zorgelijk dat de lange arm van Turkije nog steeds tot ver in Nederland reikt. Is de minister bereid om ook onderzoek te laten uitvoeren naar de wijze en de mate waarop de Turkse overheid invloed uitoefent op Turkse stromingen en organisaties en op de Turkse gemeenschap in Nederland? Zo neen, waarom niet?
14.
Is de minister bereid om naast Turkse moskee-internaten onderzoek te laten uitvoeren naar alle moskee-internaten in Nederland? Kan de minister daarbij ook laten uitzoeken hoeveel moskee-internaten Nederland telt? Is de minister tevens bereid in zijn onderzoek mee te nemen in welke moskee-internaten er sprake is van lijfstraffen en kindermishandeling? Zo neen, waarom niet?
15.
Kan de minister ook koranscholen meenemen in zijn onderzoek? Zo neen, waarom niet? Wat verstaat de minister onder koranscholen?
16.
Hoe gaat de minister tegemoet komen aan zijn toezegging om specifiek onderzoek te laten uitvoeren naar het antisemitisme binnen de islami-

tische gemeenschap, anders dan het laten uitvoeren van een algemeen SCP-onderzoek naar discriminatie-ervaringen, waaronder antisemitisme?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben naar aanleiding van de brief over het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland de volgende vragen.

17.

Welke definitie hanteert de minister van parallele gemeenschappen en op welke wijze is hij gekomen tot afbakening van het onderzoek hiernaar?

18.

Sluit de minister uit dat er in Nederland ook mogelijk andere parallele gemeenschappen zijn, die integratie mogelijk belemmeren en segregatie bevorderen dan de Turks-Nederlandse gemeenschap? Zo ja, waarom? Zo nee, wat rechtvaardigt dan de beperkingen die de minister zich oplegt door het onderzoek alleen te richten op organisaties verbonden aan de Turks-Nederlandse gemeenschap?

19.

Op welke wijze is de minister gekomen tot het besluit de drie genoemde Turkse organisaties te onderzoeken en bijvoorbeeld niet de organisaties verbonden aan de Fethullah Gulenbeweging?

20.

Is de minister bereid analyse en adviezen over segregatie en parallele gemeenschappen zoals beschreven in het rapport «Bruggen Bouwen», van de Tijdelijke Commissie onderzoek Integratiebeleid Blok onderdeel uit te laten maken van uw onderzoek, alsmede de daarop genomen parlementaire en buiten-parlementaire acties? Zo nee, waarom niet?

21.

Is de minister bereid om ander bestaand onderzoek naar segregatie en parallele gemeenschappen te betrekken in het onderzoek? Zo nee, waarom niet?

22.

Op welke wijze wil de minister de objectiviteit van het onderzoek waarborgen, gegeven het feit dat onderzoekers volgens de brief het vertrouwen van de te onderzoeken gemeenschappen moeten genieten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de toegezonden informatie over het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland. Zij hebben enkele vragen, die zij graag aan de minister voorleggen.

23.

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering alleen voornemens is onderzoek te doen naar stromingen en organisaties binnen de Turks Nederlandse gemeenschap. De voornaamste reden die de regering hiervoor aandraagt is dat uit het SCP-rapport «Dichter bij elkaar?» blijkt dat Turkse Nederlanders meer dan andere migrantengroepen gericht zijn op de eigen gemeenschap. De leden onderschrijven het belang van het onderzoek. Maar waarom worden andere migrantengroepen hierin niet meegenomen? De leden wijzen erop dat de gronden om onderzoek te

doen volgens het eerder genoemde SCP-rapport ook voorkomen bij onder meer de Marokkaanse Nederlanders.

24.

Waarom is het onderzoek met name gericht op de genoemde organisaties en stromingen en heeft het niet een breder karakter?

25.

Welke periode is uitgetrokken voor het onderzoek? Is er een streefdatum waarbinnen dit onderzoek zal worden afgerond?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie bedanken de minister voor het verduidelijken van het onderzoek naar parallele gemeenschappen in Nederland. Zij hebben hierover enkele opmerkingen en vragen.

26.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in de brief dat het onderzoek zich in eerste instantie zal richten op Turkse stromingen en organisaties, waaronder de Suleymanci beweging, Milli Görüs en Diyanet. Er wordt onderzocht in hoeverre de integratie van Turkse Nederlanders door deze stromingen en organisaties wordt beïnvloed. Ook zal gekeken worden naar de doelstellingen, activiteiten en financiering van de betrokken stromingen en organisaties. Deze leden merken op dat het bekend is dat de overheden van Turkije en Marokko (financiële) relaties onderhouden met moskeeën in Nederland. Zo betaalt het Turkse ministerie van Godsdienstzaken het salaris van imams gelieerd aan Diyanet-moskeeën. Eerder is gebleken dat financiële beïnvloeding de vorm aan kan nemen van het stellen van condities aan de bijdrage en/of het opeisen van permanente invloed, bijvoorbeeld in de vorm van een bestuurspositie of zeggenschap over de samenstelling van het bestuur. Bijvoorbeeld rond de bouw van de Westermoskee door de Amsterdamse Milli Görüs en rondom de financiering van de Rotterdamse Essalam moskee (zie brief van 16 maart 2009, kenmerk 2009-0000134308).

In hoeverre is er recent sprake van beïnvloeding van het beleid en de organisatie?

27.

Is het mogelijk om met het onderzoek niet alleen de vraag te beantwoorden in hoeverre deze Turkse stromingen en organisaties van invloed zijn op integratie van Turkse Nederlanders, maar ook in hoeverre en in welke mate deze Turkse stromingen en organisaties door overheden van Turkije en Marokko worden beïnvloed?